

RECHTSPRAAK

werknemers/Ryanair DAC

Ryanair misbruikt bevoegdheden door naar aanleiding van stakingsacties van VNV te besluiten de base in Eindhoven te sluiten. Daarom komt aan Ryanair tegenover de vliegers geen beroep toe op een clause in de arbeidsovereenkomst, op grond waarvan vliegers kunnen worden overgeplaatst.

Feiten

De 16 eisers zijn allen als vlieger in dienst bij Ryanair. In de arbeidsovereenkomsten met de vliegers is een bepaling opgenomen genaamd 'Location', waarin onder andere staat dat de vliegers hun werkzaamheden gewoonlijk vanuit Eindhoven verrichten, maar dat zij naar een andere base kunnen worden overgeplaatst. De vliegers zijn leden van de vakbond Vereniging Nederlandse Verkeersvliegers (hierna: VNV). Tussen VNV en Ryanair zijn cao-onderhandelingen gevoerd, die begin augustus 2018 zijn vastgelopen. VNV heeft vervolgens collectieve stakingsacties aangekondigd. Na twee stakingsacties, op 10 augustus 2018 en 28 september 2018, heeft Ryanair op 1 oktober 2018 aangekondigd dat de base van Ryanair in Eindhoven per 5 november 2018 wordt gesloten. Ryanair heeft de vliegers aangeboden dat zij kunnen worden overgeplaatst naar een andere base, dan wel een mobile pilot-contract kunnen sluiten. De vliegers vorderen thans in kort geding onder meer een verbod op het eenzijdig overplaatsen van de vliegers, alsmede veroordeling van Ryanair tot doorbetaling van loon.

Oordeel

Bevoegdheid Nederlandse rechter en toepasselijk recht

De voorzieningenrechter heeft op grond van artikel 21 EEX-Vo rechtsmacht, nu Ryanair de rechtsmacht van de voorzieningenrechter niet betwist en de stelling van de vliegers dat zij hun werk gewoonlijk vanuit de base in Eindhoven verrichten evenmin. Ten aanzien van de vraag welk recht van toepassing is, geldt volgens artikel 8 lid 1 Rome-I Vo als hoofdregel dat een individuele arbeidsovereenkomst wordt beheerst door het recht dat de partijen hebben gekozen. In beginsel dient de voorzieningenrechter dus Iers recht toe te passen. De rechtskeuze mag er echter volgens datzelfde artikel niet toe leiden dat de werknemer de bescherming verliest die hij geniet op grond van bepalingen van dwingend recht volgens het recht dat volgens de leden 2, 3 en 4 bij gebreke van een rechtskeuze toepasselijk zou zijn geweest. In dit geval zou bij gebreke van een rechtskeuze Nederlands recht van toepassing zijn

geweest. Wat de voorzieningenrechter betreft, dient de clausule 'Location' in de arbeidsovereenkomsten van de vliegers met Ryanair te worden aangemerkt als een eenzijdig wijzigingsbeding in de zin van artikel 7:613 BW. Dit artikel is van dwingend recht. Ook de andere artikelen waar de vliegers zich op beroepen zijn van dwingend recht, zodat Nederland recht van toepassing is.

Besluit tot sluiting base Eindhoven

Voorshands kan worden aangenomen dat het besluit tot sluiting van de base is genomen vanwege de stakingen (de uitoefening van een fundamenteel sociaal recht), en niet vanwege bedrijfseconomische redenen zoals Ryanair thans doet voorkomen. De voorzieningenrechter komt dan ook tot de conclusie dat Ryanair het besluit tot sluiting van de base niet had mogen nemen. Aan Ryanair komt – als sanctie op het misbruiken van haar bevoegdheden – tegenover de vliegers geen beroep op de clausule 'Location' toe. Het kan niet zo zijn dat Ryanair zelf een situatie creëert waarin zij zich tegenover de vliegers zonder meer op de clausule zou kunnen beroepen. De voorzieningenrechter verbiedt Ryanair dan ook de vliegers eenzijdig over te plaatsen en gebiedt Ryanair het loon en de emolumenten van de vliegers volledig door te betalen.

Belangenafweging

Gelet op het voorgaande is verder niet van belang hoe de clausule 'Location' werkelijk dient te worden gekwalificeerd. Indien – ten overvloede – zou worden aangenomen dat bedrijfseconomische redenen wel de aanleiding waren tot het besluit de base in Eindhoven te sluiten, zou dit vermoedelijk niet tot een andere uitkomst hebben geleid. Er zou dan een belangenafweging hebben moeten plaatsvinden, welke in het voordeel van de vliegers uit zou pakken, gelet op onder meer het gebrek aan deugdelijke toelichting bij en de gevolgen van de overplaatsing.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 01-11-2018

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2018:5330

Zaaknummer: C/01/339183 / KG ZA 18-600

Rechters: E. Loesberg

Advocaten: A. Stege, M. Bestebreurtje, H.H.P. Lugard, J.J. Croon en L.B. de Graaf

Wetsartikelen: 7:613 BW, 7:628 BW, 21 EEX-Vo en 8 Rome-I Vo